

De faillissementswet verklaard: supplement op den tweeden druk, bevattende de wijzigingswetten van 1925

<https://hdl.handle.net/1874/236215>

I 5 c-II-1

DE FAILLISEMENTS WET

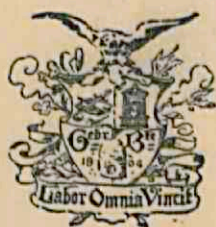
VERKLAARD DOOR

MR. W. L. P. A. MOLENGRAAFF

SUPPLEMENT

OP DEN TWEEDEN DRUK

bevattende de Wijzigingswetten van 1925

's- GRAVENHAGE
BOEKH. VH. GEBR. BELINFANTE
= 1926 =

B-PRI
A 90
24
ruk supp.

geen briefw.

gec. 347.736 (492)

last Molengraaff
(1) I-5-c#2(3)

DE FAILLISEMENTSNET

VERKLAARD DOOR

MR. W. L. P. A. MOLENGRAAFF

SUPPLEMENT

OP DEN TWEEDEN DRUK

bevattende de Wijzigingswetten van 1925

MOLENGRAAFF INSTITUUT
VOOR PRIVAATRECHT
NIEUWE GRACHT 60
UTRECHT

's-GRAVENHAGE
BOEKH. VH. GEBR. BELINFANTE
= 1926 =

ZUID-HOLL. BOEK- EN HANDELSORUKKERIJ.

In het Voorbericht tot den tweeden druk van mijn werk „*De Faillissementswet verklaard*” merkte ik op: „Hoewel gezegd mag worden, dat de Faillissementswet in het algemeen voldoet en dat zij vrij is van groote fouten en leemten, toch heeft een ruim zestienjarige toepassing verscheidene onvolmaaktheden aan het licht gebracht. Materiaal voor eene novelle is dus ruimschoots aanwezig. Nu de wet lang genoeg in werking is geweest om te beoordeelen welke gebreken haar aankleven, is ook de juiste tijd voor eene herziening aangebroken.” Dit werd geschreven in 1914.

Thans, na verloop van ruim elf jaren, heeft de verlangde herziening haar beslag gekregen, waarbij ik mijne medewerking mocht verleen. Een drietal wijzigingswetten zijn tot stand gekomen: 1°. de wet van 16 Mei 1925, S. 191, houdende wijziging van de voorschriften omtrent surséance van betaling; 2°. de wet van 16 Mei 1925, S. 192, houdende wijziging van de Faillissementswet (voortzetting van bedrijf na insolventie); 3°. de wet van 13 November 1925, S. 445, houdende herziening (van eenige bepalingen) van de Faillissementswet.

Het is mijne bedoeling de voorschriften dezer wetten in de volgende bladzijden uiteen te zetten. Eerst zal ik mij bezighouden

met de wijzigingen, welke de Faillissementswet heeft ondergaan op verschillende punten door de wet van 13 November 1925, S. 445, en in het bijzonder wat de insolventie betreft door de wet van 16 Mei 1925, S. 192. Vervolgens komt de surséance van betaling aan de orde.

A. FAILLISSEMENT

§ 1. De hoofdbeginselen der wet zijn onveranderd gebleven. Meermalen, in de laatste jaren in toenemende mate, zijn klachten geuit over den geringen invloed op de afwikkeling van het faillissement, dien de wet aan de schuldeischers heeft toegekend, over het gemis van medezeggenschap, hun gegeven bij de vereffening van den boedel. Zulke klachten zijn niet gegrond. Zij spruiten voort uit onbekendheid met de wet en uit het gebrek aan medewerking van den kant der schuldeischers bij de uitvoering der wet. Van de rechten en bevoegdheden, welke de wet aan de schuldeischers geeft, wordt haast geen gebruik gemaakt. Niettemin wordt geklaagd over de wet en over de curators; worden rechten verlangd, welke men reeds lang bezit doch steeds heeft verwaarloosd, hetzij omdat men niet de moeite neemt zich op de hoogte te stellen van de wet, hetzij omdat men niet bereid is ten behoeve van zichzelf en van zijne medeschuldeischers werkzaamheden te verrichten, welke niet betaald worden. De wet kan aan de schuldeischers niet meer zeggenschap geven in het beheer van den boedel dan zij thans reeds doet, tenzij zij dit beheer geheel aan hen zou willen overlaten. Waar men dit heeft beproefd, is dit echter steeds op mislukking uitgelopen. Boedelbeheer en boedelredding, door een neutraal persoon onder toezicht van den rechter, leveren voor de belanghebbenden nog

altijd den besten waarborg op voor een daadwerkelijke en onpartijdige behartiging van aller belangen.

Een andere klacht, waartoe de wet aanleiding heeft gegeven, bestaat hierin, dat in geval van insolventie tot onmiddellijke en algeheele tegeldemaking van alle voorhanden goederen moet worden overgegaan, óók wanneer eene geleidelijke vereffening een betere opbrengst zou beloven. De wet van 16 Mei 1925, S. 192, heeft tot strekking aan deze klacht tegemoet te komen door na de insolventie voortzetting van de zaak des gefailleerden, dus een geleidelijke tegeldemaking van de voorhanden goederen in plaats van een openbaren of ondershandschen verkoop ineens, mogelijk te maken. De beslissing hierover is al weder feitelijk gelegd in handen van de schuldeischers, van wier medewerking de goede werking der nieuwe regeling voornamelijk zal afhangen.

§ 2. Het is een enkele maal voorgekomen, dat een schuldenaar onverhoeds en buiten zijn weten werd failliet verklaard, doordat de oproeping om voor de rechtbank te verschijnen, ten einde op een verzoek tot faillietverklaring te worden gehoord, hem niet had bereikt, ten gevolge van afwezigheid van zijne woonplaats of van eenige andere reden. Wie steeds, ook in geval van afwezigheid, orde stelt op zijn zaken, zal zoo iets niet licht overkomen, erkend moet echter worden, dat de regeling der wet, welke zich bepaalde tot het voorschrift, dat „de oproeping”, indien de rechtbank haar beveelt, „geschiedt bij brief door den griffier”, (art. 6, lid 1), deze leemte vertoonde, dat de rechter onbekend bleef met het lot van den brief en dus niet kon nagaan, of deze in handen van den schuldenaar was gekomen.

Men heeft daarom voorgesteld oproeping bij deurwaarders-exploot: eene wijze van oproeping echter, welke door den wetgever opzettelijk ter zijde was gesteld wegens het daarmede gepaard

gaande tijdverlies en de daaraan verbonden kosten. De oplossing is thans gevonden door in de wet te verwijzen naar een algemeen maatregel van bestuur, welke de wijze bepaalt, waarop de griffier de oproeping van den schuldenaar doet (eenig artikel der Herzieningwet onder 1). Een algemeene maatregel kan beter in bijzonderheden treden dan de wet en heeft ook voor op een wetsbepaling, dat hij gemakkelijker kan worden gewijzigd en daardoor vlugger aan veranderde omstandigheden kan worden aangepast.

Het Kon. Besl. van 27 Januari 1926, S. 14, bevat de hierbedoelde regeling. Deze geeft de keuze tusschen oproeping door middel van de post, van de telegraaf, van een bode van het rechtscollege of van een dienaar van de openbare macht.

Onder een dienaar van de openbare macht is te verstaan een veldwachter of een marechaussee, daarentegen niet een deurwaarder, die tot de rechtsbedienden behoort (zie Reglement n°. IV i. v. m. art. 19 R. O.).

Bij gebruikmaking van de post geschiedt de verzending der oproeping onder gesloten omslag (als brief) aan het adres van den schuldenaar op den voet van aangeteekend stuk met expressebestelling, waarvoor een bericht van ontvangst wordt verlangd. De griffier wordt op den omslag van de zending als afzender vermeld. Deze wijze van verzending is gekozen, omdat de uitreiking van aangeteekende stukken alleen geschiedt tegen afgifte van een door den geadresseerde of zijn gemachtigde onderteekend bewijs van ontvangst (art. 11 lid 2 der Postwet [K. B. van 26 Aug. 1919, S. 543]; art. 5, § 4 lid 1, van het Postbesluit van 18 Sept. 1919, S. 572), terwijl stukken, waarvan dit door den afzender wordt verlangd, door middel eener *expresse-bestelling* worden uitgereikt, en aan den afzender van een stuk, dat aangeteekend is, op diens verlangen, een bewijs van uitreiking of een bericht, vermeldende de redenen waarom de uitreiking niet heeft kunnen plaats hebben, wordt verstrekt (artt. 17 en 18 der

Postwet 1919, S. 543, waarvan art. 18 gew. bij de wet v. 18 Februari 1921, S. 69; art. 7*bis* Postbesluit, gew. bij K. B. v. 22 Febr. 1921, S. 88).

Bij oproeping door middel van de telegraaf moet de griffier het telegram voorzien van de aanwijzing „kennisgeving ontvang” of „P. C.”. Het Rijkstelegraafreglement van 29 Nov. 1916, S. 518, bepaalt omtrent de bestelling van telegrammen, dat bij de afgifte van een telegram kan worden gevorderd, dat door of namens den geadresseerde een ontvangstbewijs wordt ondertee-kend, waarop tevens het uur van de ontvangst is in te vullen. Indien de woning van den geadresseerde gesloten of niemand bereid bevonden wordt, het telegram aldaar in ontvangst te nemen, wordt het telegram in de brievenbus geworpen, indien er omtrent de juiste bestelling geen twijfel kan bestaan en zich geen bijzondere omstandigheden daartegen verzetten, die het ten kantore verkieselijker doen voorkomen, eene kennisgeving in de plaats van het telegram te doen achterlaten (art. 46). Is het telegram onbestelbaar, dan wordt zulks door het kantoor van bestemming aan dat van afzending bericht, met kennisgeving van de reden der onbestelbaarheid, terwijl van elke kennisgeving van onbestelbaarheid, als blijkt, dat het adres nauwkeurig is overgebracht, aan den afzender bericht wordt gegeven (artt. 29 en 48).

Bij verzending der oproeping door middel van een bode van het rechtcollege of door een dienaar van de openbare macht, doet de griffier de oproeping in een gesloten omslag, waarop hij als afzender wordt genoemd en het adres van den schuldenaar wordt vermeld. De bezorging geschiedt tegen een door of namens den geadresseerde te ondertekenen ontvangstbewijs, waarop dag en uur van de ontvangst moeten worden ingevuld. Wordt de brief niet aangenomen, dan laat de bode of dienaar van de openbare macht aan het aangewezen adres een kennisgeving achter, dat de brief t^{er} griffie van de rechtbank kan worden afgehaald.

Zoo spoedig mogelijk wordt het ontvangbewijs, of, in geval van niet-afgifte van den brief, deze zelf ter griffie bezorgd.

De griffier kan ook aan een dienaar van de openbare macht opdracht geven de oproeping te doen bij exploit. In dit geval kan van weigering van ontvangst geen sprake zijn. Het exploit is een mondelinge mededeeling, waarvan een proces-verbaal wordt opgemaakt. Afschrift van dit proces-verbaal laat de verbalisant aan dengene met wien hij spreekt, hetzij den schuldenaar zelf, hetzij den persoon dien hij aan de woonplaats van den schuldenaar aantreft. Blijkt het adres niet juist te zijn en kan de persoon, die de mededeeling heeft over te brengen, het juiste adres niet uitvinden, of treft hij, waar hij moet wezen, niemand aan, dan kan hij de mededeeling niet doen en zal hij dit in het proces-verbaal van zijne verrichting moeten vaststellen. In ieder geval moet hij het oorspronkelijke van het door hem opgemaakte stuk zoo spoedig mogelijk aan den griffier doen toekomen, die daaruit kan zien welke uitvoering hij aan zijn opdracht heeft gegeven.

Verwacht mag worden, dat door deze regeling in de gerezen moeilijkheden afdoende is voorzien. Zij waarborgt in ieder geval, dat het rechtscollege bericht ontvangt van de uitreiking der schriftelijke of van de mededeeling der mondelinge oproeping. Wanneer bij de behandeling van de aanvraag tot faillietverklaring dit bericht nog niet is ontvangen, noch een bericht van onbestelbaarheid, van niet-uitreiking of van niet-mededeeling, weet het college, dat het onzeker is, of de oproeping den schuldenaar heeft bereikt. Het kan met die wetenschap bij de behandeling der aanvraag en bij de daarop te geven beschikking rekening houden.

§ 3. Volgens de bepaling van artikel 19 Fw. houdt de griffier van de rechtbank een openbaar faillissementenregister, waarin hij c.a. inschrijft een uittreksel van de rechterlijke beslissingen,

waarbij een faillietverklaring wordt uitgesproken of een uitgesproken faillietverklaring weder opgeheven. Ten einde aan deze verplichting te kunnen voldoen, dient hij mededeeling te ontvangen van het feit, dat een door zijn rechtbank uitgesproken faillietverklaring ten gevolge van hooger beroep of cassatie is vernietigd, of dat een door zijne rechtbank afgewezen aanvraag of aangifte tot faillietverklaring in hooger beroep of cassatie tot faillietverklaring heeft geleid. Het was een leemte in de wet, dat den griffier van het college, dat in hooger beroep of in cassatie beslist, de verplichting tot deze mededeelingen niet was opgelegd. Dit is geschied bij de Herzieningswet (eenig artikel onder 2), die de beide leden van art. 15 heeft bijeengevoegd en in een nieuw tweede lid van dit artikel en een nieuw artikel 15a de bedoelde verplichting heeft uitgesproken.

Bovendien is in een nieuw derde lid van art. 15 nog een andere leemte van de wet aangevuld. Een faillissement, hoe kort het ook moge duren, brengt altijd kosten mede, omdat het vonnis van faillietverklaring bij voorraad uitvoerbaar is (art. 4 lid 3) en de curator dus terstond handelend heeft op te treden. In geval van vernietiging der faillietverklaring rijst nu de vraag, wie de door den curator gemaakte kosten alsmede diens salaris heeft te dragen. Terwijl de Faillissementswet dit in het midden liet, schrijft het nieuwe derde lid van art. 15 thans voor, dat de rechter, die de vernietiging van een vonnis van faillietverklaring uitspreekt, tevens het bedrag vaststelt van de faillissementskosten en van het salaris des curators, en dit bedrag ten laste brengt van dengene, die de faillietverklaring heeft aangevraagd, of van den schuldenaar of van ieder van hen voor een deel. Tegen deze beslissing staat geen rechtsmiddel open. Ten behoeve van den curator wordt een bevellschrift van tenuitvoerlegging uitgegeven, waarop hij desnoodig tot invordering van het door den rechter vastgestelde bedrag kan overgaan.

Soortgelijke voorziening is in een nieuw tweede lid van art. 16

(eenig artikel der Herzieningswet onder 3) getroffen voor het geval van opheffing van een faillissement. De vaststelling betreft dan alléén de faillissementskosten, welke in ieder geval ten laste komen van den schuldenaar.

.In verband met het voorschrift omtrent de vaststelling van het salaris des curators in het nieuwe derde lid van art. 15 heeft ook de aanhef van art. 71, eerste lid, onder 9 in het eenige artikel der Herzieningswet, een geringe wijziging ondergaan, ten einde te voorkomen dat beide bepalingen schijnbaar met elkander in strijd zouden zijn.

§ 4. Tegen de beschikking, houdende opheffing van het faillissement, kunnen de schuldenaar en de schuldeischers op dezelfde wijzen en binnen dezelfde termijnen opkomen, *als ten aanzien van het vonnis van faillietverklaring is bepaald*. Aldus luidde art. 18 eerste zinsnede. In mijne *Verklaring*, 2de dr., bl. 141, merkte ik op: „De gecursiveerde woorden zijn minder gelukkig gekozen; immers bedoeld is niet het vonnis waarbij de faillietverklaring wordt *uitgesproken*, maar het vonnis waarbij faillietverklaring wordt *geweigerd*”. Ik heb dit aldaar nader toegelicht. In overeenstemming hiermede zijn de bedoelde woorden bij de Herzieningswet (eenig artikel onder 4) vervangen door: „als bepaald is ten aanzien van het vonnis, waarbij eene faillietverklaring wordt *geweigerd*”, waarmede de aangewezen fout is hersteld.

§ 5. Terwijl art. 21 Fw., dat aanwijst, welke goederen en inkomsten van den failliet buiten het faillissement blijven, onder 2° eene algemeene bepaling bevatte ten aanzien van hetgeen de failliet door persoonlijke werkzaamheid verkrijgt, werd in art. 22 eene bijzondere regeling getroffen voor traktementen, soldijen en

pensioenen, welke de failliet geniet wegens een ambt of bediening. Deze bepalingen hebben aanleiding gegeven tot eene rechtspraak, welke met de rechtmatige belangen van de schuldeischers in strijd was, daar volgens die rechtspraak de in art. 22 bedoelde inkomsten op grond van art. 757 Wetb. v. Burg. Rechtsv. altijd buiten het faillissement bleven, tenzij uitdrukkelijk het tegendeel was bepaald. In mijne *Verklaring*, 2de dr., bl. 186 vlg., wordt dit onderwerp behandeld en de bedoelde rechtspraak bestreden. Men verg. ook mijn *Leidraad*, 5de dr., bl. 907 v.

Het onderwerp is nu opnieuw geregeld door wijziging van art. 21 2° en door schrapping van het eerste lid van art. 22 (eenig artikel der Herzieningswet onder 5).

Volgens het nieuwe n°. 2 van art. 21 blijft buiten het faillissement hetgeen de gefailleerde door persoonlijke werkzaamheid, of als bezoldiging wegens een ambt of bediening, of als soldij, gagement, pensioen of onderstand, gedurende het faillissement verkrijgt, of een gedeelte daarvan, ter beoordeeling van den rechter-commissaris.

Op te merken valt, dat een algemeen voorschrift wordt gegeven voor alle loonen, alle bezoldigingen en alle soldijen, gagementen, onderstanden en pensioenen, onverschillig of deze wegens eene openbare of eene bijzondere dienstbetrekking, een openbaar of bijzonder ambt of bediening worden genoten. Dit algemeene voorschrift heeft alle afzonderlijke voorschriften vervangen, welke in andere wetten of besluiten mochten voorkomen. Met name kunnen de bepalingen omtrent het verhaal op bepaalde categorieën van bezoldigingen en pensioenen, welke in de wet van 24 Jan. 1915, S. n°. 5, en in vele pensioenwetten voorkomen, thans geen toepassing meer vinden in geval van faillissement van den gerechtigde tot de bezoldiging of het pensioen.

In ieder faillissement heeft de rechter-commissaris te bepalen, of het loon, de bezoldiging, de soldij, het gagement, het pensioen of de onderstand geheel of voor een deel buiten het faillissement

MR. W. L. P. A. MOLENGRAAFF

DE FAILLISEMENTSWET

MOLENGRAAFF INSTITUUT
VOOR PRIVAATRECHT
NIEUWE GRACHT 60
UTRECHT

blijft. Men mag niet aldus redeneeren: de bezoldiging en het pensioen blijven buiten het faillissement, tenzij de rechter-commissaris bepaalt, dat een deel daarvan in het faillissement zal vallen, immers regel is, dat al wat de failliet verkrijgt gedurende het faillissement in het faillissement valt (art. 20 Fw.). Bij uitzondering wordt ter beoordeeling van den rechter-commissaris gesteld, of hetgeen de gefailleerde verkrijgt als loon, als bezoldiging wegens een ambt of bediening, of als soldij, gagement, pensioen of onderstand, geheel of voor een deel buiten het faillissement zal blijven. De op de woorden: „of een gedeelte daarvan” volgende komma toont duidelijk aan, dat „ter beoordeeling van den rechter-commissaris” betrekking heeft op alles wat voorafgaat en niet alleen op de aangehaalde onmiddellijk voorafgaande woorden. Hieruit vloeit voort, dat het loon, de bezoldiging, de soldij, het gagement, het pensioen en de onderstand gedurende het faillissement moet worden uitbetaald aan den curator, tenzij voor zoover een dezer inkomsten krachtens beslissing van den rechter-commissaris buiten het faillissement blijft. Met name zijn dientengevolge vervallen art. 65 lid 3 van de Pensioenwet voor de zeemacht 1922, S. 65, toegevoegd bij de wet van 27 Juni 1925, S. 273, waarnaar ook wordt verwezen in art. 38 Pensioenwet voor het personeel der Kon. Marine-reserve 1923, S. 355, gewijzigd bij de wet van 27 Juni 1925, S. 274; art. 67 lid 3 van de Pensioenwet voor de landmacht 1922, S. 66, toegevoegd bij de wet van 27 Juni 1925, S. 277, waarnaar ook wordt verwezen in art. 38 Pensioenwet voor het reserve-personeel der landmacht 1923, S. 356, gewijzigd bij de wet van 27 Juni 1925, S. 276; art. 119 van de Pensioenwet 1922, S. 240; art. 42 van de Militaire Weduwenwet 1922, S. 337; en art. 67 van de Pensioenwet voor de spoorwegambtenaren 1925, S. 294, welke artikelen alle bepalen, dat in geval van faillissement het pensioen, *voor zoover het vatbaar is voor beslag*, wordt uitgekeerd aan den curator.

Van de gelegenheid is tevens gebruik gemaakt om de naast

*Les Ambler
pensioenwet 19
art. 1925 11-21*

het tweede lid van art. 22 overtollige vermelding van de echtgenoot van den failliet, welke bij art. VIII der wet van 13 Juli 1907, S. 193, in art. 21 2° was ingevoegd ¹⁾, weder te verwijderen.

§ 6. Op bl. 593 mijner *Verklaring* heb ik gewezen op het bezwaar, dat de wet niets bepaalde omtrent de doorhaling van executoriale en conservatore beslagen, welke krachtens art. 33 ten gevolge van het vonnis van faillietverklaring vervallen. De doorhaling kon dus alleen geschieden uit krachte van een rechterlijk vonnis of van een authentieke akte van toestemming van dengene die het beslag had gelegd. Hierin is voorzien onder 6 van het eenige artikel der Herzieningswet. Door invoeging in art. 33 van een nieuw tweede lid, luidende: „Gelegde beslagen vervallen; de rechter-commissaris beveelt voor zooveel noodig de doorhaling”, is een eenvoudige en weinig kostbare wijze van doorhaling verkregen.

§ 7. Het ruime beroep op schuldvergelijking, dat art. 53 aan de wederpartij van den failliet toekent, werd in het eerste lid van art. 54 uitgesloten, als die wederpartij de vordering op den failliet heeft verkregen of de schuld aan den failliet heeft overgenomen, terwijl zij wist dat de faillietverklaring reeds was aangevraagd of aangevraagd zou worden. De Hooge Raad besliste bij arrest van 10 Nov. 1898, W. 7200, dat door deze woorden werd gevorderd de bijzondere wetenschap, dat een bepaald persoon heeft besloten de faillissementsaanvraag te doen. Toepassing van het artikel werd daardoor feitelijk onmogelijk gemaakt. Zie mijne *Verklaring*, 2de dr., bl. 279 vlg.

Het nieuwe eerste lid (eenig artikel der Herzieningswet onder 7)

1) Zie mijne *Verklaring*, 2de dr., bl. 194.

geeft den rechter een grootere vrijheid van beoordeeling, door het beroep op schuldvergelijking uit te sluiten, indien bij de overneming vóór de faillietverklaring van de schuld aan den failliet of van de vordering op den failliet niet te goeder trouw is gehandeld. Daarvan mag men spreken, wanneer de verkrijger van de schuld of van de vordering op het oogenblik der verkrijging bekend is met den ongunstigen vermogenstoestand van den later gefailleerde. Het is dus voor de uitsluiting van schuldvergelijking niet meer noodig, dat wie eene schuld of vordering overneemt, weet, dat een bepaald persoon de faillietverklaring zal aanvragen, maar voldoende dat hij weet, dat een aanvraag tot faillietverklaring te verwachten is, dat de schuldenaar dreigt failliet te gaan.

Evenzoo wordt door den eisch van goede trouw, dien art. 55 Fw. stelt in de woorden „dat hij reeds op het oogenblik der faillietverklaring te goeder trouw eigenaar was van het order- of toonderpapier”, verkrijging van dit papier met laatstbedoelde wetenschap uitgesloten. Zie het onderschrift onder het arrest van den Hoogen Raad van 18 Juni 1920, in *W.* 10613. Dit arrest neemt daarentegen aan, dat in artikel 55 Fw. onder verkrijging te goeder trouw moet worden verstaan, dat de eigendom van het order- of toonderpapier niet moet zijn verkregen om het in het naderend faillissement van den schuldenaar ter vergelijking te gebruiken. De Hooge Raad achtte dus beslissend, niet de omstandigheden waaronder wordt verkregen, maar de bedoeling waarmede dit geschiedt. Aan het doel van den wetgever, de opkoop van vorderingen in den vooravond van het faillissement ten nadeele van den boedel tegen te gaan, doet de eerste opvatting zonder twijfel beter recht wedervaren.

§ 8. Artikel 58 tweede lid Fw. gaf den curator de bevoegdheid, te allen tijde een tot den boedel behoorend voorwerp van een daarop rustend pandrecht te bevrijden door dit voorwerp in

te lossen, tegen voldoening van het daarop verschuldigde met de interesten en kosten. Door invoeging in het aangehaalde artikel van de woorden „het bezwaarde goed bevrijden of” (eenig artikel der Herzieningswet onder 8) is deze bevoegdheid des curators uitgebreid tot het bevrijden van een tot den boedel behoorend onroerend goed of schip van een daarop rustende hypotheek of scheepsverband.

§ 9. Evenals wisselprotesten, den gefailleerde betreffende, volgens de bepaling van het tweede lid van art. 99 Fw. worden gedaan aan den curator, behooren ook de exploten, welke een eerste hypothekaire schuldeischer, die gebruik maakt van zijn onherroepelijke volmacht tot verkoop, en een pandhouder, die tot verkoop van het pand overgaat, aan den schuldenaar hebben te doen, gedaan te worden aan den curator, wanneer de schuldenaar in staat van faillissement is verklaard. Dit is in een nieuw derde lid van art. 99 (eenig artikel der Herzieningswet onder 10) uitdrukkelijk bepaald ter opheffing van allen twijfel daaromtrent.

§ 10. Art. 108 Fw. heeft aanleiding gegeven tot de opvatting, dat de rechter-commissaris altijd zou moeten wachten met bepaling van den termijn voor de indiening der schuldvorderingen en van den dag der verificatie-vergadering, totdat het vonnis van faillietverklaring in kracht van gewijsde is gegaan. Hierdoor wordt noodeloos oponthoud veroorzaakt in al die gevallen, waarin reeds terstond vaststaat, dat geen verzet of hoogere voorziening zal plaats hebben. Ik verwijs naar hetgeen ik hieromtrent opmerkte in mijne *Verklaring*, 2e dr., bl. 129 vlg., 392 vlg.

Ten einde nu duidelijk te doen uitkomen, dat de rechter-commissaris alleen aan een uitersten termijn wordt gebonden, en ook overigens de regeling te vereenvoudigen, is het artikel in

dier voege gewijzigd, dat de rechter-commissaris *uiterlijk* binnen veertien dagen, nadat het vonnis van faillietverklaring in kracht van gewijsde is gegaan, den dag bepaalt, waarop uiterlijk de schuldvorderingen moeten worden ingediend, alsmede den dag, het uur en de plaats, waarop de verificatie-vergadering zal worden gehouden. Tusschen die beide dagen moeten ten minste veertien dagen verlopen (eenig artikel der Herzieningswet onder 11).

Voortaan zal dus de rechter-commissaris naar omstandigheden kunnen handelen, en nooit langer met zijne beschikking behoeven te wachten, dan hem noodig voorkomt.

§ 11. Door een nieuw art. 122a is eene belangrijke leemte in de wet aangevuld. Het regelt den invloed, welke de homologatie van een akkoord heeft op aanhangige verificatie-gedingen. De wet had in dit onderwerp niet voorzien, terwijl de praktijk de behoefte aan regeling sterk heeft doen gevoelen. De verschillende vragen, waartoe het zwijgen der wet aanleiding heeft gegeven, heb ik behandeld in den tweeden druk van mijn *Verklaring*, bl. 465 vlg.

Het nieuwe artikel onderscheidt, of het verificatie-geding gaat tegen den curator of tegen een mede-schuldeischer. Is de curator de verweerder, die de ingediende vordering betwist, dan wordt de loop van het rechtsgeding van rechtswege geschorst door het in kracht van gewijsde gaan van de homologatie van een akkoord in het faillissement, tenzij de stukken van het geding reeds tot het geven van een beslissing aan den rechter zijn overgelegd, in welk geval de vordering, indien zij wordt erkend, geacht wordt in het faillissement erkend te zijn, terwijl ten aanzien van de beslissing omtrent de kosten van het geding de schuldenaar in de plaats treedt van den curator.

Het geschorste rechtsgeding kan de schuldenaar overnemen

achtervolgens de laatste gedingstukken bij een exploit, houdende een nieuwe procureurstelling. Hij treedt dan in de plaats van den curator.

Totdat de schuldenaar hiertoe is overgegaan, heeft de wederpartij, de partij die de erkenning der vordering vraagt, het recht, den schuldenaar tot de overneming te dagvaarden. Art. 261, eerste lid, W. v. B. Rv. is dan van toepassing: verschijnt de schuldenaar niet dan wordt tegen hem verstek verleend en, als het profijt van dit verstek, het rechtsgeding hervat verklaard achtervolgens de laatste gedingstukken.

Ieder der partijen is dus bij machte de voortzetting van het geding te bewerken, indien zij dit in haar belang acht. Laten zij het geding rusten, dan vervalt de instantie na verloop van drie jaren overeenkomstig het bepaalde in de artikelen 279—284 W. v. B. Rv.

Is de betwisting gedaan door een mede-schuldeischer en deze dus de verweerder in het geding, dan wordt dit door het in kracht van gewijsde gaan van de homologatie van het akkoord in het faillissement niet geschorst. Echter kan het daarna niet meer loopen over de erkenning der vordering in het faillissement, dat niet meer bestaat, maar alleen over de vraag, wie in de proceskosten moet worden veroordeeld (eenig artikel der Herzieningswet onder 12).

Hiermede is eene regeling verkregen, welke aan de bestaande strijdvragen een einde maakt en gezegd mag worden deze op een praktische wijze op te lossen.

§ 12. Bij arrest van 18 Jan. 1907, W. 8490, heeft de Hooge Raad beslist, dat na de faillietverklaring verschijnende interesten van vorderingen, door scheepsverband verzekerd, niet konden worden geverifieerd, omdat art. 128 alleen sprak van hypotheek en pand, waaronder scheepsverband niet is begrepen (zie mijne

Verklaring, 2de dr., bl. 437 vlg.). De door dit arrest blootgelegde leemte in het aangehaalde artikel is door het eenig artikel der Herzieningswet onder 13 aangevuld door daarin nà pand en hypotheek ook „scheepsverband” te noemen.

§ 13. In art. 136 eerste lid Fw. is eveneens een leemte aangevuld, welke de rechtspraak aan den dag heeft gebracht. De aanhef van het artikel luidde: „indien van hoofdelijke schuldenaren twee of meer in staat van faillissement verkeerem”. De rechtbank te Rotterdam 19 Maart 1902, *W.* 7835, met wie Mr. G. KIRBERGER, in *Rgl. Mag.* 1904, bl. 159 vlg. instemt (zie mijne *Verklaring*, 2de dr., bl. 455 vlg.), vond daarin aanleiding te beslissen, dat wat het artikel bepaalt, niet geldt als slechts één hoofdelijke schuldenaar is gefailleerd, eene opvatting, welke ik ter aangehaalder plaatse heb bestreden. Onder 14 van het eenige artikel der Herzieningswet is thans ter beslechting van dit geschil in den aanhef van het artikel „twee of meer” vervangen door „een of meer.”

§ 14. Bij de openbare beraadslaging in de Tweede Kamer over de Herzieningswet is in het eenige artikel dier wet onder 13a aan art. 137 Fw. een tweede lid toegevoegd, luidende: „Zoowel de curator, als de schuldeischers en de gefailleerde kunnen, na de nederlegging van het proces-verbaal, aan de rechtbank verbetering daarvan verzoeken, indien uit de stukken zelve blijkt dat in het proces-verbaal een vergissing is geslopen”.

Het proces-verbaal bevat de lijst der erkende schuldeischers (art. 121 eerste lid), terwijl de daarin opgeteekende erkenning eener vordering in het faillissement kracht heeft van gewijsde zaak (art. 121 laatste lid). Aan de nauwkeurigheid van het proces-verbaal is dus veel gelegen. De nieuwe bepaling heeft ten doel op

eene eenvoudige, weinig kostbare wijze rectificatie van het proces-verbaal te verkrijgen, als daarin een misstelling is geslopen, en dit uit de stukken zelve blijkt, bijv. uit de lijst der voorloopig erkende vorderingen in verband met de vermelding in het proces-verbaal, dat tegen de vordering geen bezwaar is gerezen. De bepaling, reeds voorkomende in art. 149 Fw. betreffende het proces-verbaal van de vergadering, waarin over een akkoord wordt gestemd, heeft tot voorbeeld gestrekt.

§ 15. Het voorschrift van art. 148 eerste lid Fw., dat het proces-verbaal der vergadering van schuldeischers, waarin een ontwerp van akkoord is behandeld, vóór de sluiting der vergadering moet worden *voorgelezen*, werd in de praktijk verwaarloosd. Uit overweging, dat het zonder bezwaar kan worden gemist, zijn onder 15 van het eenig artikel der Herzieningswet de woorden „na voorlezing” in het aangehaalde artikel geschrapt.

§ 16. Art. 186, waarin een *niet-geverifieerden* schuldeischer het recht wordt gegeven tegen de uitdeelingslijst verzet te doen, ook met het enkele doel alsnog als schuldeischer geverifieerd te worden, heeft de vraag doen rijzen, of onder die uitdrukking „niet-geverifieerde schuldeischer” begrepen is de schuldeischer, die voor minder is geverifieerd dan hij van den boedel heeft te vorderen, hetzij doordat eene hem toekomende vordering niet is geverifieerd voor het volle bedrag, hetzij doordat een van zijne vorderingen in het geheel niet is geverifieerd. Zie mijne *Verklaring*, 2de dr., bl. 563; mijn *Leidraad*, 5de dr., bl. 994.

De wijziging, welke het artikel heeft ondergaan, heeft ten doel buiten twijfel te stellen, dat de schuldeischer, indien hij nagelaten heeft alles op te geven, wat hij te vorderen heeft, dit verzuim kan herstellen door verzet te doen tegen de uitdeelingslijst.

Heeft hij daarentegen na tegenspraak door den curator of door een schuldeischer toegestemd in erkenning van zijne vordering voor een lager bedrag dan hij heeft ingediend, dan is het artikel niet van toepassing. Er is geen reden den schuldenaar te veroorloven rechten, welke hij bij de verificatie heeft prijs gegeven, later opnieuw te doen gelden. Mocht te lage verificatie het gevolg zijn van eene vergissing, dan kan het nieuwe tweede lid van art. 137 (zie hierboven § 14) den schuldeischer helpen.

Met het oog op het een en ander noemt het eerste lid van art. 186, naast den niet-geverifieerden schuldeischer, den „schuldeischer, wiens vordering voor een te laag bedrag is geverifieerd, doch overeenkomstig zijn opgave” (eenig artikel der Herzieningswet onder 15a).

§ 17. Art. 187 tweede lid bepaalde, dat tegen het vonnis, gewezen op het verzet tegen een uitdeelingslijst, geen beroep in cassatie openstaat ¹⁾. Daartoe had de overweging geleid, dat het vonnis, op het verzet gewezen, steeds van feitelijken aard zou zijn, omdat de verschillende rechtsvragen reeds bij de verificatie en bij mogelijke renvooiprocedures zouden zijn opgelost.

Deze verwachting is niet verwezenlijkt.

De ervaring heeft geleerd, dat bij de opmaking van de uitdeelingslijst meermalen rechtsvragen zijn betrokken. Het scheen gewenscht daarover eene beslissing in cassatie mogelijk te maken. Art. 187 in zijn tegenwoordige gedaante opent daartoe de gelegenheid (eenig artikel der Herzieningswet onder 16).

Zoowel de curator als ieder schuldeischer kan binnen acht dagen, nadat de beschikking der rechtbank op het verzet tegen de uitdeelingslijst is gegeven, van die beschikking beroep in cassatie instellen bij een verzoekschrift, in te dienen ter griffie van

1) Hooger beroep wordt uitgesloten door art. 85 Fw.

den Hoogen Raad. De Voorzitter van den Hoogen Raad bepaalt terstond dag en uur voor de behandeling, welke binnen twintig dagen moet plaats hebben. Van het beroep doet de griffier onverwijld mededeeling aan den griffier van de rechtbank, welke de beschikking op het verzet heeft gegeven. Alle belanghebbenden, de curator en de schuldeischers, kunnen dus ter griffie van de rechtbank vernemen, of beroep in cassatie is ingesteld.

Het beroep wordt behandeld ter openbare terechtzitting. De curator en alle schuldeischers kunnen aan de behandeling deelnemen.

De uitdeelingslijst wordt verbindend, doordat de termijn, door art. 183 voor het verzet bepaald, verstrijkt zonder dat verzet is gedaan, of, indien verzet wel is gedaan, doordat de beschikking op het verzet in kracht van gewijsde is gegaan, hetzij door het verstrijken van den termijn, in het eerste lid van art. 187 voor het beroep in cassatie vastgesteld, hetzij, indien zoodanig beroep is ingesteld, door de beschikking van den Hoogen Raad op dit beroep.

De regeling komt overeen met de regeling, in art. 156 i. v. m. artt. 154 en 155 Fw. gegeven voor het beroep in cassatie tegen de beschikking in hooger beroep over de homologatie van een akkoord.

§ 18. In art. 188 Fw. werd gesproken van „de uitdeelingslijst, waarbij de opbrengst van” een met hypotheek bezwaard „goed *tot verdeling is gekomen*”. Dit is door het eenig artikel der Herzieningswet onder 17 vervangen door „de uitdeelingslijst, waarbij de opbrengst van” een met hypotheek bezwaard „goed *is verantwoord*”, daar rekening moet worden gehouden met de mogelijkheid, dat de opbrengst, omdat zij blijft beneden het bedrag van de eerste hypotheek, niet voor verdeling tusschen verschillende schuldeischers vatbaar is, doch alleen kan worden verantwoord.

Het woord *goed*, dat bij de herziening nà *onroerend* was uitgevallen, is weder hersteld bij de wet van 30 Dec. 1925, S. 545, art. 1 onder II.

§ 19. Art. 198 van het ontwerp der Faillissementswet, dat indertijd bij de Tweede Kamer in behandeling is geweest, bepaalde, dat de boedel eens overledenen in staat van faillissement wordt verklaard, indien „de overledene had opgehouden te betalen, of de nalatenschap niet toereikend is ter betaling van de schulden des overledenen.”

Bij de beraadslaging werd met 56 tegen 13 stemmen een amendement van Mr. S. VAN HOUTEN aangenomen tot schrapping van het in de tweede plaats genoemde geval. In mijne *Verklaring*, 2de dr., bl. 606 vlg., heb ik deze besnoeiing van de mogelijkheid der faillietverklaring van een nalatenschap bestreden en aangetoond, dat de daarvoor aangevoerde gronden niet overtuigend waren.

De ervaring, met de wet opgedaan, heeft geleerd, dat het inderdaad herhaaldelijk voorkomt, dat nà het overlijden van den schuldenaar blijkt, dat zijn nagelaten vermogen niet toereikend is tot het betalen van zijne schulden, en het als een groot gemis doen gevoelen, dat dan een faillissement van de nalatenschap niet mogelijk was. De regeering vond hierin aanleiding in de Herzieningswet (eenig artikel onder 18) de vroegere lezing van art. 198, behoudens eene geringe afwijking, te herstellen. De geringe afwijking bestaat hierin, dat de woorden „niet toereikend is” werden vervangen door: „ten dage van het overlijden niet toereikend was”, ten einde duidelijk te doen uitkomen, dat de toestand waarin de boedel bij het overlijden verkeert, beslissend is.

Het voorstel vond thans beter onthaal; het heeft niet tot opmerkingen aanleiding gegeven en is onveranderd aangenomen.

Het staat nu vast, dat, onverschillig welke houding de erfgenaam aanneemt, onverschillig of hij de nalatenschap zuiver aanvaardt of onder voorrecht van boedelbeschrijving of wel haar verwerpt, de schuldeischers, door de faillietverklaring der nalatenschap te vorderen, kunnen bereiken, dat deze door een onpartijdigen curator te hunnen bate wordt vereffend, wanneer blijkt, dat zij ten tijde van het overlijden van den schuldenaar niet toereikend was tot het betalen van diens schulden. Daarmede is een krachtiger bescherming van de rechten der schuldeischers verzekerd dan het vroegere recht toeliet.

§ 20. In het oorspronkelijke ontwerp der Herzieningswet was ook voorgesteld het laatste lid van art. 61 Fw. in te trekken. Dit was gedaan, omdat de Hooge Raad bij arrest van 11 Juni 1915, W. 9873, had aangenomen, dat het voorschrift van dit lid wijziging brengt in de wettelijke regelen van het huwelijksgoederenrecht, immers aan de vrouw het recht toekent, in geval van faillissement, „ook reeds tijdens het bestaan van het huwelijk hare haar persoonlijk toekomende, d.w.z. buiten eene mogelijk bestaande huwelijksgemeenschap gehouden, rechten” te doen gelden. Echter heeft het laatste lid van art. 61 geen andere bedoeling dan uit te spreken, dat de vrouw voor de rechten, welke haar volgens het burgerlijk recht tegen haar man toekomen, óók in diens faillissement kan opkomen. De regeering achtte het daarom beter, nu deze bepaling aanleiding had gegeven tot eene verkeerde gevolgtrekking, haar te doen vervallen.

De bijzondere Commissie uit de Tweede Kamer noemde het voorstel van de regeering geen juiste wijze van wetgeving. Zij meende dat de wetgever, indien hij de uitspraak van den Hoogen Raad in zake het huwelijksgoederenrecht niet juist achtte, duidelijk behoorde vast te stellen wat naar zijn oordeel recht moest zijn, maar zich niet er toe mocht bepalen, den rechter een argu-

ment te ontnemen voor zijne opvatting. De regeering vond in deze opmerking aanleiding haar voorstel terug te nemen.

In mijne *Verklaring*, 2de dr., bl. 328 vlg., heb ik erop gewezen, dat verschil van meening bestaat over de vraag, of en in welke gevallen aan hem, te wiens behoefte een beheer wordt gevoerd, vóór den afloop van dit beheer te dier zake een vordering tegen den beheerder toekomt, met name of hem zoodanige vordering toekomt in geval van faillissement van den beheerder. De Hooge Raad is in het aangehaalde arrest van oordeel, dat art. 61 laatste lid Fw. die vraag, nog wel met afwijking van het huwelijksrecht, voor het geval van het faillissement van den man, bevestigend beantwoordt voor zooveel betreft het beheer van den man over de niet tot eenige huwelijksgemeenschap behoorende goederen der vrouw. In de berechte zaak was tusschen de echtgenooten een beperkte gemeenschap overeengekomen en was de opbrengst van door den man verkochte aan de vrouw buiten de gemeenschap behoorende onroerende goederen verdwenen.

Daargelaten of der vrouw te dier zake de ingestelde vordering toekwam, in ieder geval wordt haar die niet toegekend door art. 61 laatste lid Fw., dat niets anders bepaalt, dan dat de vrouw voor de persoonlijke schuldvorderingen, welke zij tegen haar man heeft, in diens faillissement kan optreden, een bepaling welke hare verklaring hierin vindt, dat de vrouw, wat betreft de rechten welke zij als schuldeischeres in het faillissement van haar man kan uitoefenen, soms bij de andere schuldeischers werd achtergesteld. Bedoeld is in die bepaling hare gelijkstelling met andere schuldeischers uit te spreken.

In het aangehaalde arrest heeft de Hooge Raad tevens beslist, dat het enkele feit van het niet meer aanwezig zijn van aan de vrouw persoonlijk toekomende goederen haar vorderingsrecht voldoende staaft en dat de curator het bewijs heeft te leveren, dat de man aan het verdwijnen der goederen geene schuld had.

Meer in het bijzonder is gestreden over de verwante vraag, besproken in mijne *Verklaring*, 2de dr., bl. 330 vlg., of de in gemeenschap van winst en verlies gehuwde vrouw in het faillissement van haar man als concurrente schuldeischeres kan opkomen voor het bedrag der contanten of voor de waarde der niet meer aanwezige goederen, door haar bij het sluiten van het huwelijk aangebracht of staande het huwelijk door erfenis als anderszins verkregen. Uit het besproken arrest mag worden afgeleid, dat de Hooge Raad die vraag waarschijnlijk toestemmend zal beantwoorden, wanneer zij aan zijn oordeel mocht worden onderworpen. Maar tevens moet in het oog worden gehouden, dat de Hooge Raad bij een arrest van 13 Dec. 1918, *W.* 10376, heeft overwogen, dat de man zich van zijne persoonlijke aansprakelijkheid voor ontbrekend goed der vrouw kan ontheffen, door aan te toonen, dat dit goed is aangewend ten behoeve der gemeenschap (in het betrekkelijke geval juist eene gemeenschap van winst en verlies). Bijgevolge zal ook de curator in het faillissement van den man de vordering van de vrouw kunnen afweren door bewijs van die strekking te leveren.

Ten aanzien van de gemeenschap van winst en verlies mag dus worden aangenomen, dat naar de opvatting van den Hoogen Raad, de vrouw voor haar verdwenen goed als concurrente schuldeischeres in het faillissement van haren man kan opkomen, voor zoover de curator niet kan aantonen, dat de man dit goed of de opbrengst daarvan ten behoeve der gemeenschap heeft aangewend. Deze oplossing, welke rekening houdt zoowel met de belangen van de vrouw als met die van de schuldeischers, schijnt wel geschikt om aan den gevoerden strijd een einde te maken.

§ 21. Ten einde in geval van insolventie eene geleidelijke vereffening mogelijk te maken, heeft de wet van 16 Mei 1925,

S. 192, de gelegenheid geschapen het bedrijf van den gefailleerde ook na de insolventie voort te zetten.

De staat van insolventie vangt nog altijd van rechtswege aan, wanneer op de verificatie-vergadering geen akkoord wordt aangeboden of wanneer het aangeboden akkoord wordt verworpen of de homologatie daarvan definitief is geweigerd, maar de curator gaat alleen dan tot onmiddellijke vereffening en tegeldemaking van den boedel over, wanneer een voorstel tot voortzetting van het bedrijf niet of niet tijdig wordt gedaan (artt. 173 en 175 eerste lid).

Het voorstel, dat het bedrijf van den gefailleerde wordt voortgezet, kan in de verificatievergadering of in de vergadering, waarin het aangeboden akkoord is verworpen, worden gedaan door den curator of een der aanwezige schuldeischers. Over dit voorstel moet de commissie uit de schuldeischers, indien er eene is, en, zoo het voorstel is uitgegaan van een schuldeischer, ook de curator advies uitbrengen. De behandeling en beslissing hebben terstond plaats, tenzij de rechter-commissaris deze, op verlangen van den curator of van een der aanwezige schuldeischers, uitstelt tot eene op ten hoogste veertien dagen later te bepalen vergadering. De curator geeft van dit uitstel onverwijld kennis aan de schuldeischers, die niet ter vergadering aanwezig zijn, bij brieven, waarin het gedane voorstel en den dag der behandeling worden vermeld en hun tevens de bepaling van art. 114 (nederlegging van de lijsten der schuldvorderingen op de griffie) wordt herinnerd. Dit houdt hiermede verband, dat op de nadere vergadering, zoo noodig, de verificatie plaats heeft van de schuldvorderingen, welke na afloop van den voor de indiening der schuldvorderingen vastgestelden termijn (den termijn van art. 108 n° 1) zijn ingediend en niet reeds ingevolge art. 127 (zie mijne *Verklaring*, 2e dr., bl. 402 vlg.) zijn geverifieerd. De curator volgt ten opzichte van deze vorderingen de wijze van behandeling, voorgeschreven in de artikelen 111—114 (zie mijne *Verklaring*, 2e dr., bl. 396) (art. 173a).

Na beraadslaging wordt het voorstel in stemming gebracht. De schuldeischers brengen daarbij stem uit in reden van de grootte hunner vorderingen. Het voorstel is aangenomen, als schuldeischers, vertegenwoordigende meer dan de helft der erkende en voorwaardelijk toegelaten schuldvorderingen, welke niet door pand of hypotheek zijn gedekt, zich daarvóór verklaren (art. 173b eerste lid).

Indien een commissie uit de schuldeischers niet bestaat, moet de rechter-commissaris, welke ook de uitslag is der stemming, de schuldeischers raadplegen over de benoeming van zoodanige commissie en tot de benoeming overgaan, indien ze gewenscht wordt (art. 173b tweede lid i. v. m. art. 75).

Het proces-verbaal der vergadering vermeldt de namen der verschenen schuldeischers, de door ieder uitgebrachte stem, den uitslag der stemming en al wat verder ter vergadering is voorgevallen. Het ligt gedurende acht dagen ter griffie kosteloos ter inzage van een ieder (art. 173b derde en vierde lid).

In geval van *weigering* van de homologatie van een akkoord, kan de curator of een schuldeischer, binnen acht dagen nadat de weigering „definitief” is geworden, d.w.z. in kracht van gewijsde is gegaan, het voorstel tot voortzetting van het bedrijf van den gefailleerde bij den rechter-commissaris indienen.

Deze bepaalt terstond dag, uur en plaats voor eene vergadering der schuldeischers ten einde over het voorstel te beraadslagen en te beslissen (art. 173c eerste lid).

De oproeping der schuldeischers wordt gedaan door den curator, ten minste tien dagen vóór de vergadering, bij brieven waarin het voorstel wordt vermeld en tevens aan art. 114 wordt herinnerd. Bovendien plaatst de curator eene gelijke oproeping in het nieuwsblad of de nieuwsbladen, bedoeld in art. 14.

De verificatie van nagekomen schuldvorderingen, de behandeling van en de stemming over het voorstel, alsmede de benoeming van een commissie uit de schuldeischers geschieden op dezelfde

wijze als in het geval, dat het voorstel is gedaan in de verificatie-vergadering of in eene vergadering waarin het akkoord is verworpen: artt. 173a tweede en vijfde lid en artikel 173b zijn van toepassing (art. 173c tweede en derde lid).

De uitkomst, dat het voorstel is aangenomen of dat het is verworpen, berust op een telling van de uitgebrachte door de grootte der verschillende vorderingen bepaalde stemmen. De bedragen worden aangewezen door de lijsten van erkende schuldeischers. In de telling kan een fout zijn geslopen, die op de uitkomst van invloed is, zoodat de rechter-commissaris het voorstel ten onrechte als verworpen of als aangenomen heeft beschouwd. Indien uit de stukken, waarop de telling berust, blijkt dat zoodanige fout is begaan, kunnen de curator en de schuldeischers gedurende acht dagen na afloop der vergadering aan de rechtbank vragen, alsnog te verklaren, dat het voorstel, in tegenstelling met het oordeel van den rechter-commissaris, is aangenomen of verworpen. De bepaling van art. 149 ten aanzien van het akkoord (zie mijne *Verklaring*, 2e dr., bl. 500 vlg.) heeft tot voorbeeld gestrekt.

Gedurende de voortzetting van het bedrijf blijven de artt. 98 en 100 van toepassing (art. 173 lid 2). De voortzetting geschiedt dus door den curator en deze behoudt de bevoegdheid naar omstandigheden een door den rechter-commissaris vast te stellen som ter voorziening in het levensonderhoud van den gefailleerde en zijn huisgezin uit te keeren. Daartoe zal in het bijzonder aanleiding bestaan, als de curator voor de voortzetting gebruik maakt van de diensten des gefailleerden.

De voortzetting van het bedrijf verhindert niet baten van den boedel, welke voor die voortzetting niet noodig zijn, te gelde te maken (art. 175 derde lid). Echter is de curator verplicht, alvorens daartoe over te gaan, het advies der commissie uit de schuldeischers, zoo deze er is, in te winnen (art. 78 gew. eerste lid).

De voortzetting van het bedrijf heeft geen ander doel dan geleidelijke vereffening van den boedel. Zoodra blijkt dat dit doel wordt gemist, dat de voortzetting niet aan de vereffening ten goede komt, bijv. omdat de kosten te hoog zijn, de vereffening te veel tijd kost of de voortzetting andere nadeelen medebrengt, behoort daaraan een einde te worden gemaakt. Daarom is den rechter-commissaris de macht gegeven te allen tijde op verzoek van een schuldeischer of van den curator te gelasten, dat de voortzetting van het bedrijf wordt gestaakt. De rechter-commissaris is *verplicht*, alvorens op het verzoek te beslissen, de commissie uit de schuldeischers, zoo deze er is, alsmede den curator, wanneer het verzoek niet door hem is gedaan, te hooren. Bovendien is hij *bevoegd* een of meer schuldeischers en den schuldenaar te hooren (art. 174). Van deze beschikking van den rechter-commissaris valt geen hooger beroep (art. 67 gew. tweede lid).

Wanneer het voorstel tot voortzetting van het bedrijf wordt verworpen of de staking van de voortzetting wordt gelast, gaat de curator onmiddellijk over tot vereffening en tegeldemaking van alle baten des boedels, zonder dat daartoe de toestemming of medewerking des gefailleerden noodig is (art. 175 lid 1). Dezelfde toestand treedt in, wanneer een voorstel tot voortzetting van het bedrijf niet of niet tijdig wordt gedaan (zie boven bl. 29).

In al deze gevallen houden de artt. 98 en 100 op van toepassing te zijn. De curator mag het bedrijf des gefailleerden niet meer voortzetten en is niet langer bevoegd met medewerking van den rechter-commissaris den gefailleerde uit den boedel een som tot levensonderhoud toe te leggen. Wèl kan hij hem eenig door den rechter-commissaris aan te wijzen huisraad laten (art. 175 lid 2).

Voor de vereffening en tegeldemaking gelden de regels, in mijne *Verklaring*, 2de dr., bl. 544 vlg., uiteengezet. Echter houde men in het oog, dat wat den inhoud uitmaakte van de oude artt. 174 en 175 thans is opgenomen in art. 176, terwijl wat

dit artikel vroeger inhield, eenigszins gewijzigd, is overgebracht naar het tegenwoordige art. 173 lid 2.

Voorts worde opgemerkt, dat voor de toepassing van art. 178 nog slechts dan aanleiding zal bestaan, als een voorstel tot voortzetting van het bedrijf des gefailleerden niet is gedaan, daar bij de behandeling van zoodanig voorstel de wijze van vereffening uit den aard der zaak ter sprake komt, alsook de verificatie van nagekomen schuldvorderingen kan plaats hebben. Ten einde het geheel facultatieve karakter van het voorschrift van dit artikel beter te doen uitkomen, wordt daarin thans gezegd, dat de vergadering dient ten einde de schuldeischers *zoo noodig* te raadplegen over de vereffening des boedels.

Art. 2 der wet van 16 Mei 1925, S. 192, bevat een overgangsbepaling, welke de wet niet van toepassing verklaart, als vóór hare inwerkingtreding de boedel in staat van insolventie is komen te verkeeren.

B. SURSÉANCE VAN BETALING

§ 22. Volgens het Wetboek van Koophandel kon de surséance van betaling alleen worden verleend aan kooplieden en slechts dan als zij door buitengewone omstandigheden van oorlog of door andere onvoorziene rampen buiten staat waren geraakt, hunne opeisbare schulden te voldoen. De Faillissementswet liet beide beperkingen vervallen; volgens haar kon ieder schuldenaar, die voorziet, dat hij met betalen van zijne opeisbare schulden niet zal kunnen voortgaan, surséance verkrijgen, mits hij aantoonde dat er vooruitzicht bestaat, dat hij na verloop van eenigen tijd aan al zijne verplichtingen zal kunnen voldoen. Naar de gegrondheid van dit vooruitzicht werd een onderzoek ingesteld en bleek het niet te bestaan, dan kon de surséance niet worden verleend. Sedert heeft de ervaring, in het bijzonder in de laatste jaren van tegenspoed in handel en nijverheid, geleerd, dat er behoefte bestaat aan eene nog ruimere gelegenheid tot het nemen van een maatregel als de surséance. Wanneer het vooruitzicht, dat de schuldenaar te zijner tijd aan al zijne verplichtingen zal kunnen voldoen, niet met stelligheid bestaat, kan toch een uitsstel van betaling, verbonden met toezicht op de handelingen van den schuldenaar, de gelegenheid geven om de zaken weer op gang te brengen, bestaande moeilijkheden te overwinnen, tot eene geleidelijke vereffening te komen of met de schuldeischers

een vergelijk te treffen. Deze overweging heeft geleid tot het voorstel surséance van betaling mogelijk te maken, zoo dikwijls de groote meerderheid der schuldeischers daarin toestemt en niet reeds dadelijk blijkt, dat het vooruitzicht, dat de schuldenaar na verloop van tijd zijne schuldeischers zal kunnen bevredigen, niet bestaat.

De nieuwe regeling is vervat in de wet van 16 Mei 1925, S. 191. Doordat het onderzoek naar de gegrondheid van het vooruitzicht op algeheele voldoening is vervallen, kon tevens de procedure tot verleening der surséance worden vereenvoudigd.

Volgens de nieuwe regeling is de surséance van betaling een voor een bepaalden tijd met toestemming van de groote meerderheid der schuldeischers aan den schuldenaar bewilligd uitstel van betaling, medebrengende onderbewindstelling van diens zaken. Zij heeft altijd ten doel voorbereiding van en overgang tot een definitieven maatregel, hetzij hervatting der betalingen, hetzij totstandkoming van een ondershandsch akkoord, hetzij in het ergste geval faillissement.

§ 23. In art. 213 Fw. wordt thans gezegd, dat de schuldenaar, die voorziet, dat hij niet met betalen van zijne opeisbare schulden niet zal kunnen voortgaan, surséance van betaling kan aanvragen.

Hij heeft zich daartoe bij een verzoekschrift, door hem zelf en zijn procureur ondertekend, te wenden tot de rechtbank, welke volgens artt. 2 en 3 Fw. bevoegd is tot het uitspreken van zijne faillietverklaring. Bij het verzoekschrift moet worden overgelegd een door behoorlijke bescheiden gestaafde staat, waaruit de aard en het bedrag van de baten en schulden des boedels, de namen en woonplaatsen der schuldeischers, alsmede het bedrag der vorderingen van ieder hunner blijken (onveranderd art. 214).

De rechtbank benoemt dadelijk een of meer bewindvoerders, ten einde voorloopig met den schuldenaar het beheer over diens zaken te voeren. Tevens kan zij zoodanige bepalingen maken, als zij ter beveiliging van de belangen der schuldeischers noodig acht; hiertoe kan zij ook later te allen tijde overgaan. Zij gelast voorts den griffier, de schuldeischers en den schuldenaar bij brieven op te roepen tegen een op korten termijn bepaalden dag, ten einde op het verzoek te worden gehoord. Dag, uur en plaats van bijeenkomst moeten in de brieven worden vermeld. Schuldeischers die niet zijn opgeroepen, zijn evenzeer bevoegd op te komen (art. 216 nieuw).

Op den vastgestelden dag hoort de rechtbank in raadkamer den schuldenaar, den bewindvoerder en de schuldeischers of hunne schriftelijk gemachtigden. Zij kan naar eigen inzicht de surséance verleenen, tenzij meer dan een derde der verschenen schuldeischers of houders van meer dan één vierde van het bedrag der ter vergadering vertegenwoordigde schuldvorderingen, met uitzondering van die ten aanzien waarvan een surséance niet werkt (zie art. 233), zich daartegen verklaren.

Over de toelating tot de stemming beslist in geval van verschil de rechtbank bij eene uitspraak, waartegen noch hooger beroep noch beroep in cassatie openstaat.

De surséance mag niet worden verleend, indien blijkt, hetzij dat de schuldenaar te kwader trouw is, wat het geval is o.a. wanneer hij een verdichten staat heeft overgelegd of wanneer hij zich heeft schuldig gemaakt aan verkeerde praktijken, hetzij dat het vooruitzicht niet bestaat, dat hij na verloop van tijd zijne schuldeischers zal kunnen bevredigen, bijv. omdat daarvoor de verhouding tusschen zijne baten en lasten te ongunstig is.

Wijst de rechtbank het verzoek af, dan kan zij bij dezelfde beschikking den schuldenaar in staat van faillissement verklaren. In dit geval worden de bewindvoerders door den curator ver-

vangen; anders blijven zij werkzaam totdat de beschikking der rechtbank in kracht van gewijsde is gegaan.

Zijn eene aanvraag tot faillietverklaring en een verzoek tot surséance gelijktijdig aanhangig, dan wordt eerst het laatste afgedaan.

De beschikking op het verzoek wordt uitgesproken ter openbare terechtzitting (art. 217 nieuw).

Art. 218 regelt het hooger beroep. Dit kan worden ingesteld gedurende acht dagen na den dag der uitspraak, in geval van afwijzing van het verzoek, door den schuldenaar, in geval de surséance is verleend, door iederen schuldeischer, die zich niet heeft verklaard vóór het verlenen daarvan. Het recht van beroep komt dus toe zoowel aan de tegenstemmers ter vergadering als aan hen die afwezig zijn gebleven.

In de behandeling van het beroep is overigens geen wijziging gebracht: artt. 218 lid 2—4 en 219 lid 1 en 2 zijn onveranderd gebleven.

Terwijl art. 219 lid 3 (oud) het beroep in cassatie tegen 's Hofs arrest uitsloot, is dit rechtsmiddel door de wijzigingswet ingevoerd, uit overweging dat, nu onmiddellijk bewindvoerders worden benoemd, die in ieder geval werkzaam blijven tot de beschikking van de rechtbank in kracht van gewijsde is gegaan, het minder bezwaar oplevert, dat de eindbeslissing over de verlening der surséance wat langer op zich laat wachten.

De termijn voor het beroep in cassatie is acht dagen na den dag der uitspraak in hooger beroep. Is de surséance afgewezen, dan kan de schuldenaar, is zij toegestaan, ieder schuldeischer die zich niet vóór het verlenen heeft verklaard, in cassatie komen.

Het beroep in cassatie wordt ingesteld bij verzoekschrift, door een advocaat ondertekend en in te dienen ter griffie van den Hoogen Raad. De voorzitter bepaalt terstond dag en uur voor de

behandeling, waarna de griffier daarvan aankondiging doet in dezelfde nieuwsbladen, waarin het verzoek tot surséance is aangekondigd geworden. Tevens geeft hij van het ingestelde beroep kennis aan den griffier van het gerechtshof, neemt van dezen de stukken over, bedoeld in art. 214 (zie hierboven bl. 36) en legt die op zijne griffie voor een ieder kosteloos ter inzage.

Op de behandeling van het beroep in cassatie zijn voorts van toepassing de bepalingen van artt. 218 lid 3 (oproeping van den schuldenaar door den schuldeischer die in cassatie is gegaan) en 219 lid 2 (behandeling in raadkamer en uitspraak ter openbare terechtzitting) (art. 220).

De uitspraak, waarbij de surséance wordt toegestaan, is bij voorraad uitvoerbaar, niettegenstaande eenige daartegen gerichtte voorziening (art. 221 lid 1). Wat in verband daarmee was bepaald in art. 220 lid 2 en 3, is onveranderd overgebracht naar art. 221 lid 2 en 3.

Omdat een voorafgaand onderzoek naar den toestand van den boedel niet meer te pas komt, is de voorloopige surséance bij de herziening vervallen. De verleening der surséance heeft dadelijk een definitief karakter.

De beschikking waarbij de surséance wordt toegestaan, houdt in de benoeming van een of meer bewindvoerders, alsmede de bepalingen, welke de rechtbank ter beveiliging van de belangen der schuldeischers bovendien noodig oordeelt. In den regel zal de rechtbank zich wel ertoe bepalen hare voorloopige beschikkingen te dien aanzien te bekrachtigen.

Op de wijze, voorgeschreven in art. 215 lid 2, heeft aankondiging van de beschikking plaats (art. 222 nieuw).

De bepalingen betreffende de procedure tot verleening van de definitieve surséance, welke in artt. 223—225 waren opgenomen, zijn uit den aard der zaak afgeschaft.

§ 24. De surséance van betaling wordt verleend voor ten hoogste anderhalf jaar, ingaande met de eerste benoeming van bewindvoerders, dadelijk na de indiening van het verzoek.

Vóór het einde der surséance kan hare verlenging wederom voor ten hoogste anderhalf jaar worden gevraagd. Dit verzoek wordt behandeld op dezelfde wijze als een eerste verzoek tot verleening van surséance. Is bij afloop der surséance op het verzoek tot verlenging nog niet beschikt, dan blijven de bewindvoerders werkzaam (art. 226 nieuw).

Na het einde der surséance is natuurlijk alleen een verzoek tot verleening van een nieuwe surséance mogelijk.

§ 25. Al vereischt de nieuwe regeling der surséance niet meer een aan hare verleening voorafgaand onderzoek naar den toestand des boedels, dit neemt niet weg, dat het wenschelijk kan zijn den juisten staat van den boedel te kennen, zoowel om het verzoek tot surséance te kunnen beoordeelen, als ook om na het verleenen der surséance te kunnen beoordeelen, wat moet worden gedaan om de zaken weer in orde te brengen. Daarom bepaalt art. 227 (nieuw), dat de rechtbank te allen tijde op verzoek van de bewindvoerders of van den schuldenaar of van een of meer schuldeischers of ook ambtshalve een of meer deskundigen kan benoemen ten einde binnen een door haar te bepalen termijn, die zoo noodig kan worden verlengd, een onderzoek naar den staat van den boedel in te stellen en een beredeneerd verslag van hunne bevinding uit te brengen.

Het verslag van de deskundigen, zegt art. 228, bevat een met redenen omkleed oordeel over de betrouwbaarheid van de door den schuldenaar overgelegde staat en bescheiden, en over de vraag, of er vooruitzicht bestaat, dat de schuldenaar na verloop van tijd zijne schuldeischers zal kunnen bevredigen. Zij wijzen

zoo mogelijk de maatregelen aan, welke tot die bevrediging kunnen leiden.

Het verslag wordt nedergelegd ter griffie van de rechtbank ter kostelooze inzage van een ieder. De nederlegging geschiedt kosteloos (art. 228 lid 2 en 3).

Het is duidelijk, dat een verslag van den aangegeven inhoud goede diensten kan bewijzen bij de behandeling van het verzoek tot verleening van surséance, alsmede van een verzoek tot intrekking of tot verlenging der surséance. De rechtbank kan dan ook reeds dadelijk bij de benoeming van bewindvoerders ingevolge art. 216 eerste lid tot de benoeming tevens van deskundigen overgaan en de behandeling van het verzoek tot verleening der surséance op zoodanigen termijn bepalen, dat de deskundigen nog vóór den daarvoor vastgestelden dag hun verslag kunnen indienen.

Zoowel de deskundigen als de bewindvoerders kunnen te allen tijde door het rechterlijk college, dat hen heeft benoemd, worden ontslagen en door anderen vervangen, hetzij op hun verzoek, hetzij, nadat zij zijn gehoord of behoorlijk opgeroepen, op verzoek van één of meer schuldeischers of van den schuldenaar of van ambtswege (art. 229 lid 1).

§ 26. De taak der bewindvoerders is, met den schuldenaar het beheer over diens zaken te voeren. Vandaar de bepaling, dat de schuldenaar, zoolang er bewindvoerders zijn, onbevoegd is, zonder hunne medewerking, machtiging of bijstand enige daad van beheer of beschikking over zijn vermogen te verrichten (art. 230 lid 1). Deze onbevoegdheid begint derhalve reeds vóór de verleening der surséance, zoodra na indiening van het verzoek tot hare verleening bij voorraad bewindvoerders zijn benoemd, en kan voortduren tot na afloop der surséance, indien bij het einde daarvan op een verzoek tot verlenging nog niet is

beschikt, omdat in dit geval de bewindvoerders werkzaam blijven.

Evenzoo kan de schuldenaar, zoolang er bewindvoerders zijn, niet tot betaling zijner schulden worden genoodzaakt en blijven alle aangevangen executiën geschorst (art. 231 eerste lid).

Gelegde beslagen vervallen en de schuldenaar, die zich in de gijzeling bevindt, wordt daaruit ontslagen, zoodra het vonnis, houdende verleening der surséance, in kracht van gewijsde is gegaan (art. 231 tweede lid).

De bepaling van het tweede lid van art. 230, dat de handeling door den schuldenaar onbevoegd, immers in strijd met het voorschrift van het eerste lid van het artikel, verricht, voor den boedel niet verbindend is, tenzij voor zooverre deze gebaat is, en dat de bewindvoerders bevoegd zijn alles te doen, wat vereischt wordt, om den boedel te dier zake schadeloos te houden, is onveranderd gehandhaafd. Men zie daarover mijne *Verklaring*, 2de dr., bl. 662 vlg.

Hetzelfde geldt van art. 232 over het voeren van rechtsgedingen door of tegen den schuldenaar. Zie mijne *Verklaring*, 2de dr., bl. 666.

De bewindvoerders moeten, telkens na verloop van drie maanden, een verslag uitbrengen over den toestand van den boedel en dit nederleggen ter griffie van de rechtbank. Deze nederlegging geschiedt kosteloos, terwijl ook het verslag door een ieder kosteloos kan worden ingezien (art. 229 tweede lid).

§ 27. Art. 233 noemt de vorderingen ten aanzien waarvan de surséance niet werkt (zie mijne *Verklaring*, 2de dr., bl. 668 vlg.). In die opsomming zijn de volgende wijzigingen gebracht:

De omschrijving onder 3° van de vorderingen tot levensonderhoud is verruimd tot de „schuldvorderingen wegens kosten

van onderhoud en opvoeding van minderjarigen, genoemd in artikel 1195 7° van het Burgerlijk Wetboek, alsmede van andere schuldvorderingen wegens wettelijk verschuldigde kosten van onderhoud of van onderhoud en opvoeding tot het door de rechtbank te bepalen bedrag", en onder 7° zijn „reclame en zakelijke rechten" geschrapt en vervangen door: „premiën, verschuldigd ingevolge eenige wettelijk voorgeschreven verzekering."

De nieuwe redactie van 3° houdt in zoover eene beperking in, dat ten aanzien van de vorderingen tot levensonderhoud, genoemd in artt. 280 vlg. en 376 vlg. B. W., en van die tot levensonderhoud en opvoeding, bedoeld in artt. 344a vlg. B. W., de surséance niet ten volle werking mist doch alleen tot het bedrag door den rechter te bepalen. Het verschil met de in artikel 1195 7° B. W. genoemde onderhoudsvorderingen ligt hierin, dat aan deze een voorrecht is verbonden, terwijl gene dit missen.

In het oog moet worden gehouden, dat in art. 233 uitsluitend sprake is van vorderingen, welke opeischbaar zijn op het oogenblik waarop de surséance ingaat; termijnen van vorderingen tot onderhoud of tot onderhoud en opvoeding, welke na den aanvang der surséance verschijnen, moeten ten volle worden betaald. Evenwel kan de rechter, naar aanleiding van de aan den schuldenaar verleende surséance, de uitkeering tot onderhoud of tot onderhoud en opvoeding verminderen, indien hij daartoe termen aanwezig acht (zie artt. 281, 344d, 380, 261b i. v. m. art. 285d, 285d i. v. m. art. 374g, 295 i. v. m. art. 285d, 301 laatste lid i. v. m. art. 285d, 374g derde lid B. W.).

Bij de onder 7° vermelde premiën, verschuldigd ingevolge eenige wettelijk voorgeschreven verzekering, denke men aan bij het ingaan der surséance achterstallige premiën, verschuldigd volgens de bepalingen van de Ongevallenwet 1921, de Zeeongevallenwet 1919, de Landbouw- en Tuinbouwongevallenwet 1922 of de Invaliditeitswet, niet ook aan premiën verschuldigd volgens de bepalingen der Ouderdomswet 1919, omdat de

verzekering, welke deze wet regelt, is een vrijwillige verzekering.

De reclame en zakelijke rechten, vroeger onder 7° vermeld, worden niet meer genoemd, omdat het vanzelf spreekt, dat surséance ten aanzien van deze rechten, welke niet tot de schuldvorderingen behoren, geen werking heeft (zie mijne *Verklaring*, 2de dr., bl. 670).

§ 28. Van alle in art. 233 niet genoemde schuldvorderingen, bestaande op het oogenblik waarop de surséance ingaat (volgens art. 226 eerste lid de dag der benoeming van de in art. 216 eerste lid bedoelde bewindvoerders), kan, zoolang de surséance duurt, de betaling niet anders plaats hebben, dan aan alle schuldeischers gezamenlijk, in evenredigheid hunner vorderingen (art. 234 eerste lid).

In het tweede lid van dit artikel (234) is eene voorziening getroffen tegen het veel voorgekomen misbruik, dat schuldenaren van den „schuldenaar”, die surséance heeft gevraagd of verkregen, vorderingen op dien schuldenaar voor lagen prijs opkochten, ten einde deze voor de volle of nominale waarde met hunne schulden in vergelijking te brengen. Om daaraan een einde te maken is bepaald, dat vorderingen op den schuldenaar en schulden aan den schuldenaar, van een derde overgenomen na den dag, waarop de indiening van het verzoek tot verleening der surséance is bekend gemaakt, niet in vergelijking kunnen worden gebracht. Artikel 54 Fw. (zie mijne *Verklaring*, 2de dr., bl. 278 vlg.) heeft daarbij tot voorbeeld gestrekt. Evenals in dit artikel wordt volledigheidshalve ook gesproken van de overneming door schuldeischers van schulden aan den schuldenaar, al zal dit niet licht voorkomen, daar voor deze overneming medewerking van den schuldenaar en dus van de bewindvoerders noodig is.

In het derde lid van art. 234 is nog art. 55 Fw., dat een bijzon-

dere bepaling bevat over vergelijking van een schuld met een schuldvordering aan order of toonder, van overeenkomstige toepassing verklaard. Ten aanzien van dit artikel mag ik hier verwijzen naar mijne *Verklaring*, 2de dr., bl. 281 vlg.

§ 29. Ten aanzien van de intrekking der surséance, welke in art. 236 wordt behandeld (zie mijne *Verklaring*, 2de dr., bl. 672 vlg.), is ook het een en ander gewijzigd.

Door het rechterlijk college, dat de surséance heeft verleend, kan thans de intrekking ook ambtshalve worden uitgesproken (art. 236 eerste lid, aanhef).

Onder 4° in het eerste lid is nevens het feit, dat de schuldenaar nalaat te doen, wat naar het oordeel der bewindvoeders door hem in het belang des boedels moet worden gedaan, ook vermeld, dat hij nalaat te doen, wat in de bepalingen, door de rechtbank bij het verlenen der surséance gesteld, aan hem is opgelegd. Voor „rechtbank” zal men moeten lezen „rechter”, daar de surséance ook in hooger beroep door het Gerechtshof kan worden verleend.

De omschrijving van het onder 5° genoemde geval is gewijzigd in verband met het prijs geven van het vereischte, dat er vooruitzicht moet bestaan op *volledige* betaling van alle schulden bij het eindigen der surséance. Thans luidt dit geval: „indien, hangende de surséance de staat des boedels zoodanig is veranderd, dat handhaving der surséance in het belang der schuldeischers niet langer wenschelijk is.”

Den bewindvoeders is in het derde lid van het artikel de verplichting opgelegd ook in het geval, onder 4° vermeld, de intrekking te vragen.

Voortaan moet de rechter, ook alvorens ambtshalve tot de intrekking der surséance over te gaan, de bewindvoeders en den schuldenaar hooren, althans hen behoorlijk oproepen ten einde

te worden gehoord. Om dit uit te drukken heeft het vierde lid van het artikel een kleine wijziging ondergaan.

§ 30. De redactie van art. 238 is eenigszins veranderd in verband met de mogelijkheid, welke art. 226 tweede lid thans geeft, om verlenging van surséance te verkrijgen.

De Commissie van Voorbereiding uit de Tweede Kamer sprak in haar Verslag over het wetsontwerp den wensch uit, ook bij de surséance van betaling de kosteloze behandeling mogelijk te maken, welke voor het faillissement is voorgeschreven bij art. 17 Fw. De regeering vond hierin aanleiding, in het bij de memorie van antwoord gevoegde gewijzigd wetsontwerp voor te stellen, de vrijstelling, genoemd in art. 17 tweede lid, mede van toepassing te verklaren op stukken, opgemaakt naar aanleiding van een verleende surséance. Diensvolgens luidt thans artikel 17 tweede lid ¹⁾:

„Alle stukken, opgemaakt ter voldoening aan de bepalingen dezer wet, zijn vrij van zegel.”

De vrijstelling van registratierecht is bij deze nieuwe redactie geschrappt, omdat die vrijstelling reeds voortvloeit uit art. 101*i* Registratiewet 1917.

Art. 3 der Wijzigingswet bevat eene overgangsbepaling volgens welke aanvragen tot surséance, gedaan vóór de inwerkingtreding der wet, worden behandeld volgens de bepalingen, geldend ten tijde der indiening van de aanvraag, d.w.z. volgens de oude bepalingen. Van de surséance, verleend volgens de oude bepalingen, kan echter verlenging worden gevraagd overeenkomstig het bepaalde in het tweede lid van het nieuwe art. 226 Fw.

1) In het wetsontwerp, zooals het werd aangenomen in de beide Kamers der Staten-Generaal, stond abusievelijk „het derde lid van artikel 17”. Deze fout is hersteld bij de wet van 30 Dec. 1925, S. 545, art. 1 onder I.

De memorie van toelichting stelt uitdrukkelijk vast, dat met de bepalingen omtrent de behandeling van de aanvraag tot surséance worden bedoeld de bepalingen, welke betrekking hebben op de procedure tot verkrijging der surséance. Deze bepalingen zijn vervat in de artt. 213—228 oud. De memorie van toelichting noemt artt. 216—229; het laatste artikel kan echter eerst toepassing vinden, als de procedure tot verkrijging der surséance is afgelopen.

Op de procedure tot verkrijging der surséance hebben niet betrekking de artt. 227 vlg. nieuw. Deze zijn dus op de vóór het inwerkingtreden der wet aangevraagde surséances wèl van toepassing.

Daar het overgangsartikel zwijgt over de op het oogenblik van de inwerkingtreding der wet reeds verleende surséances, worden deze bij uitsluiting door de oude wet beheerscht.

